

Utbildningsutskottets betänkande 2025/26:UbU18

Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds verksamhet och årsredovisning 2025

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelserna till handlingarna.

Riksrevisionen har i enlighet med lagen om revision av statlig verksamhet m.m. granskat Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds årsredovisning för 2025. Enligt Riksrevisionens uppfattning har Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond upprättat årsredovisningen enligt årsredovisningslagen. Riksrevisionen anser att årsredovisningen tillsammans med förvaltningsberättelsen och övrig information i alla väsentliga avseenden ger en rättvisande bild av verksamheten.

Riksrevisionen har också granskat styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning för räkenskapsåret 2025. Enligt Riksrevisionens uppfattning har varken styrelsen eller den verkställande direktören handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Behandlade förslag

Redogörelse 2025/26:RJ1 Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds årsredovisning 2025.

Redogörelse 2025/26:RR3 Riksrevisionens redogörelse om revisionsberättelsen över Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds årsredovisning 2025.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Historik	4
RJ:s ändamål och verksamhet	5
Utskottets överväganden.....	6
Redogörelserna	6
Utskottets ställningstagande.....	8
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	10
Redogörelse 2025/26:RJ1	10
Redogörelse 2025/26:RR3	10

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds verksamhet och årsredovisning 2025

Riksdagen lägger redogörelserna 2025/26:RJ1 och 2025/26:RR3 till handlingarna.

Stockholm den 2 juni 2026

På utbildningsutskottets vägnar

Joar Forssell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Joar Forssell (L), Anders Ygeman (S), Josefin Malmqvist (M), Linus Sköld (S), Robert Stenkvist (SD), Mats Wiking (S), Jörgen Grubb (SD), Rose-Marie Carlsson (S), Ulrika Heindorff (M), Isabell Mixter (V), Mathias Bengtsson (KD), Anders Alftberg (SD), Niklas Sigvardsson (S), Jan Riise (MP), Kent Kumpula (SD) och Madeleine Atlas (C).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Av riksdagsordningen framgår att Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond (RJ) årligen ska lämna en redogörelse för sin verksamhet till riksdagen (tilläggsbestämmelse 13.23.1). Av RJ:s stadgar (9 §) framgår att styrelsen senast den 1 mars varje år ska lämna en årsredovisning för det närmast föregående året till riksdagen. Den 19 februari 2026 lämnade styrelsen för RJ en årsredovisning och förvaltningsberättelse för 2025 (redog. 2025/26:RJ1).

Enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. ska Riksrevisionen granska årsredovisningen för RJ (3 §). Granskningen ska enligt 5 § göras enligt god revisionsred och syftar till att bedöma om redovisningen är tillförlitlig, om räkenskaperna är rättvisande och om ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter och särskilda beslut (årlig revision). Av lagen framgår också att en revisionsberättelse över den årliga revisionen av stiftelsen ska lämnas till riksdagen senast en månad efter det att årsredovisningen har lämnats (10 §). Den 17 mars 2026 överlämnade Riksrevisionen en redogörelse om revisionsberättelsen för 2025 till riksdagen (redog. 2025/26:RR3).

Bakgrund

Historik

Riksdagen beslutade våren 1962 att avsätta medel från Riksbankens rörelse till en stiftelse. Syftet med donationen från Riksbanken var att uppmärksamma bankens 300-årsjubileum och samtidigt främja ett angeläget nationellt ändamål. Riksdagen beslutade om stadgar för RJ den 2 december 1964.

Stiftelsens medel förvaltades ursprungligen av Riksbanken, som tillgodo-gjorde stiftelsen avkastningen. Riksdagen beslutade våren 1987 att Riksbanken skulle överföra 1,5 miljarder kronor till RJ. Riksbankens förvaltning av stiftelsens tillgångar upphörde därmed. Förvaltningen överläts på stiftelsen, som därmed frigjordes helt från Riksbanken (bet. FiU 1986/87:33). I och med att Riksbankens förvaltning upphörde ändrades stiftelsens stadgar i vissa avseenden den 1 januari 1988 (bet. FiU 1987/88:4).

Stadgarna har efter det ändrats i vissa avseenden vid ett par tillfällen (bet. 1997/98:UbU8, bet. 2005/06:UbU17 och bet. 2017/18:UbU8).

I samband med utskiftningen av löntagarfonderna beslutade riksdagen 1993 att tillföra en ny donation, Kulturvetenskapliga donationen. Utöver det har RJ fått ytterligare donationer (redog. 2025/26:RJ1).

RJ:s ändamål och verksamhet

RJ:s verksamhet omfattas av regleringen i stiftelselagen (1994:1220) och styrs av stiftelsens stadgar som antas av RJ och fastställs av riksdagen.

Av stadgarna framgår stiftelsens ändamål – att främja och understödja vetenskaplig forskning med anknytning till Sverige – och vad som då ska gälla, bl.a. att verksamheten ska ges en betydande flexibilitet, att företrädare ska ges till forskningsområden som har svårt att få finansiering samt att stora och långsiktiga projekt ska stödjas (2 §). I enlighet med RJ:s strategiska prioriteringar är det företrädesvis forskning inom humaniora och samhällsvetenskap som stiftelsen finansierar. RJ stöder forskning genom fasta, årligen återkommande stödformer och riktade utlysningar. Varje år följer RJ upp och utvärderar bidrag som tidigare beviljats för att kvalitetssäkra arbetet och säkerställa att resultaten av forskningsstödet motsvarar syftet och stiftelsens ändamål. (RJ:s webbplats)

I syfte att upprätthålla en långsiktig anslagskapacitet för de forskningsändamål som föreskrivs i 2 § förvaltas stiftelsens medel av stiftelsens styrelse. Styrelsen ska se till att intresset av god avkastning och riskspridning tillgodoses samt varje år revidera och besluta om en placeringspolicy (6 §).

Granskningen av RJ

Den 1 juli 2003 inrättades Riksrevisionen, en sammanhållen revisionsmyndighet under riksdagen med ansvar för den statliga redovisnings- och effektivitetsrevisionen. Enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. ska Riksrevisionen granska årsredovisningen för RJ (3 §).

Det finns enligt finansutskottet inte någon som med rättslig verkan kan bevilja RJ:s styrelseledamöter ansvarsfrihet i och med att en stiftelse formellt sett är en självständig förmögenhet utan ägare (bet. FiU 1987/88:4 s. 5). Utskottet menade att det i och med RJ:s ställning som stiftelse inte finns någon anledning för revisorerna att uttala sig i ansvarsfrihetsfrågan, och inte heller för riksdagen att ta ställning i denna fråga.

Utskottets överväganden

Redogörelserna

Redogörelse 2025/26:RJ1 Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds årsredovisning 2025

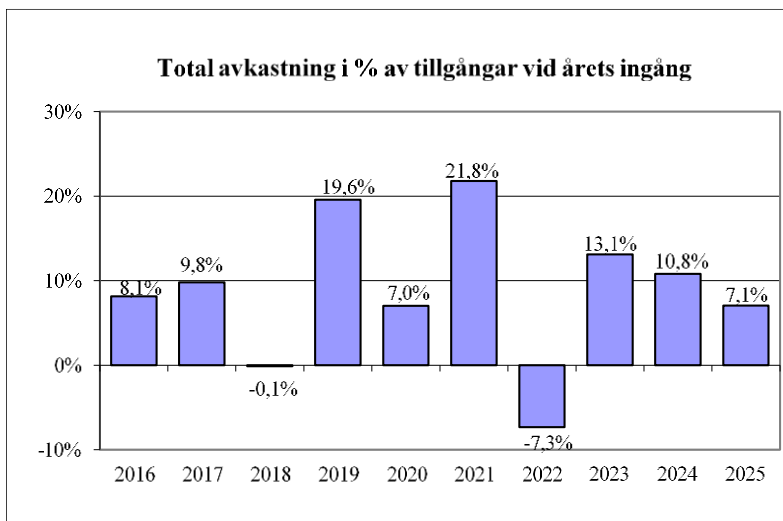
Av stadgarna för RJ framgår att årsredovisningen ska omfatta en resultaträkning, en balansräkning, en förvaltningsberättelse och en redogörelse för anslagsbeviljade projekt. I redogörelse 2025/26:RJ1, som avser 2025, redovisas dels den finansiella verksamheten (med bl.a. en resultaträkning och en balansräkning), dels förvaltningsberättelsen. Dessutom beskrivs den forskningsstödande verksamheten under 2025.

RJ:s resultat 2025 uppgick till 1 918 miljoner kronor (1 594 miljoner kronor)¹ och RJ:s förmögenhet (marknadsvärderat eget kapital) ökade från 19 895 miljoner kronor till 20 781 miljoner kronor. Den totala avkastningen var under året 7,1 procent (10,8 procent). RJ beslutade om forskningsmedel för ca 488 miljoner kronor men på grund av att vissa forskare avstod från projektmedel blev de slutligen beviljade forskningsmedlen 460 miljoner kronor (443 miljoner kronor)² under 2025. Under 2025 genomfördes 48 uppföljningar av tidigare beviljade bidrag i enlighet med RJ:s fastställda rutiner.

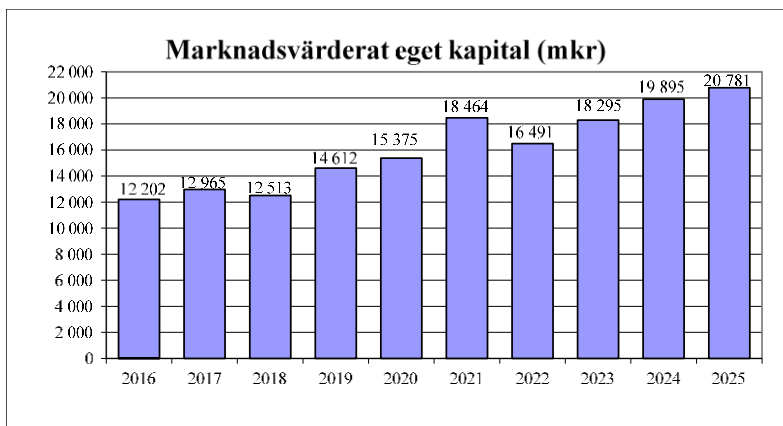
Stiftelsen är en självständig finansiell aktör sedan den 1 januari 1988. Utvecklingen av de finansiella måtten under de tio senaste åren – total avkastning, marknadsvärderat eget kapital och beviljade forskningsmedel – redovisas nedan i form av stapeldiagram.

¹ Belopp inom parentes avser helåret 2024.

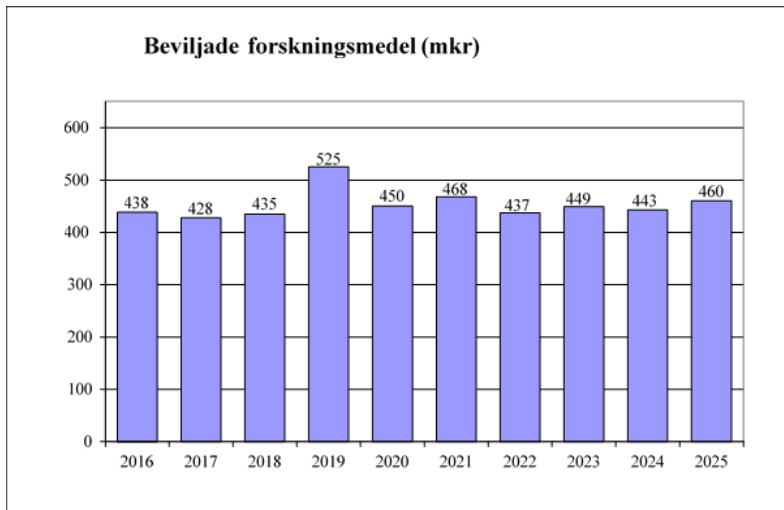
² Belopp baserat på signerade kontrakt under året.

Källa: Redog. 2025/26:RJ1 s. 16.

Källa: Redog. 2025/26:RJ1 s. 17.

Källa: Redog. 2025/26:RJ1 s. 17.

Redogörelse 2025/26:RR3 Riksrevisionens redogörelse om revisionsberättelsen över Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds årsredovisning 2025

Riksrevisionen har granskat RJ:s årsredovisning för 2025. Enligt Riksrevisionens uppfattning, som framgår av redogörelse 2025/26:RR3, har RJ upprättat årsredovisningen enligt årsredovisningslagen (1995:1554). Riksrevisionen anför också att RJ i alla väsentliga avseenden har gett en rättvisande bild av stiftelsens ekonomiska resultat, finansiering och finansiella ställning per den 31 december 2025 samt lämnat en förvaltningsberättelse och information i övrigt som är förenlig med och stöder en rättvisande bild i årsredovisningen som helhet.

Riksrevisionen har även reviderat styrelsens och den verkställande direktörens förvaltning för 2025. Utöver revisionen av årsredovisningen har man granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i stiftelsen och om någon styrelseledamot eller den verkställande direktören har handlat i strid med stiftelselagen (1994:1220), stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen. Enligt Riksrevisionens uppfattning har styrelseledamöterna och den verkställande direktören inte handlat i strid med stiftelselagen, stadgarna eller årsredovisningslagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har tagit del av RJ:s årsredovisning för 2025 och konstaterar att den ger en tydlig bild av den finansiella och forskningsstödande verksamheten under året. Utskottet konstaterar också att det är värdefullt att kunna följa den finansiella verksamheten över de senaste tio åren.

Utskottet har tagit del av Riksrevisionens revisionsberättelse över RJ:s årsredovisning för 2025 och konstaterar att Riksrevisionens uppfattning är att årsredovingen är korrekt upprättad och att styrelseledamöterna och den verkställande direktören inte handlat i strid med gällande regelverk.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelserna till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Redogörelse 2025/26:RJ1

Redogörelse 2025/26:RJ1 Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds
årsredovisning 2025.

Redogörelse 2025/26:RR3

Redogörelse 2025/26:RR3 Riksrevisionens redogörelse om
revisionsberättelsen över Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds
årsredovisning 2025.